

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-0410-11**

Porozumenie čítaného textu - rozvíjanie pomocou inovatívnej metodiky - jej tvorba a overovanie randomizovanou kontrolovanou štúdiou

Zodpovedný riešiteľ **Mgr. Svetlana Kapalková, PhD.**

Príjemca **Pedagogická fakulta UK**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

1. Katedra Logopédie, Ústav psychologických a logopedických štúdií
2. OZ BAKOMI
- 3.
- 4.
- 5.

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

1. Narrative lab, Psychology, Lehigh University, USA
2. Institute of Preschool Education of the Russian Academy of Education, Moscow, Russia
3. School of Psychological Sciences, University of Manchester, UK

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

- 1.
- 2.
- 3.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. Kapalková, Svetlana, Polišínská, Kamila, Marková, Lenka, Fenton, James (2016). Narrative abilities in early successive bilingual Slovak-English children: A cross-language comparison. In: Applied Psycholinguistics 37, 145 – 164.
2. Polišínská, Kamila, Kapalková, Svetlana (2014). Improving child compliance on a computer administered nonword repetition task. In: Journal of Speech, Language, and hearing Research 57, 1060 - 1068.
3. Kapalková, Svetlana, Vencelová, Lýdia - vypracovanie priebežnej a záverečnej správy z overovacej štúdie novej inovatívnej metodiky učenia slovenského jazyka v prvom ročníku základných škôl pre Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky,

Sekciu regionálneho školstva, Odbor základných škôl jún 2014, január 2016.

4. Kapalková Svetlana, Vencelová Lýdia (2016). Vývin jazykových schopností detí v predškolskom a školskom veku. In: Logopédia (kapitola v učebnici v tlači).

5. Vencelová, Lýdia, Kapalková, Svetlana (2014). Východiská tvorby novej inovatívnej metodiky výučby slovenského jazyka v 1.ročníku základnej školy. In: Logopaedica XXVII. Slovenská asociácia logopédov, Mabaq,105 - 117.

Uplatnenie výsledkov projektu

Kompletná metodika na vyučovanie slovenského jazyka prvého ročníka ZŠ je pripravená na používanie v praxi na slovenských základných školách (v prípade jej schválenia Ministerstvom školstva SR)

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKOV

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

V rámci projektu bol vytvorený nový šlabikár - kompletná metodika na vyučovanie slovenského jazyka v prvom ročníku základnej školy. Vyniká v tom, že systematicky buduje jazykové schopnosti na úrovni hovorenej reči, o ktoré sa dieťa opiera, keď začína pracovať s čítaným textom (predovšetkým fonologické uvedomovanie a porozumenie rozprávania).

Prvýkrát na Slovensku v oblasti vzdelávania bola zamýšľaná inovácia overená pomocou vedeckého experimentu. Bola zrealizovaná dvojročná randomizovaná zaslepená overovacia štúdia v 6 školách s 210 deťmi. V rámci štúdie bola hodnotená efektivita nového šlabikára v porovnaní so štandardne používanými a schválenými učebnicami a postupmi.

V rámci projektu prebiehalo intenzívne školenie a supervízia zapojených učiteľov, intenzívne sme spolupracovali s rodičmi, komunikovali sme so zástupcami Ministerstva školstva SR. Publikovali sme niekoľko štúdií o čiastkových témach riešených v rámci projektu. Intenzívne sme projekt komunikovali širšej verejnosti prostredníctvom médií.

Bolo vytvorených viacero nových skúšok na hodnotenie jednotlivých aspektov čitateľskej gramotnosti pre deti v mladšom školskom veku, ktoré na Slovensku chýbajú.

Overovanie potvrdilo, že nový šlabikár efektívnejšie rozvíja porozumenie čítaného textu. Deti vďaka nemu tiež dokážu v bohatých súvislostiach rozprávať (ústne aj písomne) príbehy a zážitky - dokážu dokonca vyjadriť ciele, motiváciu a prežívanie postáv.

Realizácia projektu prispela k zmene paradigmy vo vzdelávaní na prvom stupni slovenských škôl. Ukázali sme, že odklon od mechanického drilovania techniky čítania a písania môže viesť ku vyššej úrovni čitateľskej kompetencie v prvom a druhom ročníku základnej školy.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

A primer - a complex teaching method of Slovak language for the first graders was created within the frame of this project. It outstands the other available methods in the systematic building of oral language skills that are involved at the beginning of the reading acquisition (mainly phonological awareness and narration comprehension).

For the first time in the Slovakia's education system an intended innovation has been evaluated by a scientific experiment. A two-year controlled randomized blinded trial has been conducted at 6 schools with 210 pupils. The efficiency of the new primer compared to the approved and routinely used methods has been evaluated.

Throughout the project the involved teachers were intensely trained and supervised, we had clear communication with all involved parents. The representatives of the Ministry of education of Slovak republic were also involved into the communication. The project has been intensely presented to the broader public through the media.

Several new tests assessing respective aspects of the early literacy skills were created for the younger school age as such tests were not available in Slovak language.

The trial has since confirmed that the new primer is more efficient in enhancing reading comprehension. The children using the assessed method were also able to tell stories (orally or in writing) with a rich word choice and context - and they were even able to express goals, motivation and inner states of story characters.

The project has also contributed to the change of the paradigm in the educational approach of the Slovak primary schools. We have shown that a shift from a mechanic training of reading and spelling technique leads to higher levels of literacy skills of Slovak first and second graders.

Svojím podpisom potvrdzujem, že údaje uvedené v záverečnej karte sú pravdivé a úplné a súhlasím s ich zverejnením.

Zodpovedný riešiteľ

Mgr. Svetlana Kapalková, PhD.

V Bratislave 25.1.2016

Štatutárny zástupca príjemcu

prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD.

V Bratislave

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu